

EUROPSKA KOMISIJA

GLAVNA UPRAVA ZA OPOREZIVANJE I CARINSKU UNIJU
GLAVNA UPRAVA ZA MIGRACIJE I UNUTARNJE POSLOVE
GLAVNA UPRAVA ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE
GLAVNA UPRAVA ZA MOBILNOST I PROMET

GLAVNA UPRAVA ZA KOMUNIKACIJSKE MREŽE, SADRŽAJE I TEHNOLOGIJE
GLAVNA UPRAVA ZA FINANSIJSKU STABILNOST, FINANSIJSKE USLUGE
I UNIJU TRŽIŠTA KAPITALA
GLAVNA UPRAVA ZA ZAPOŠLJAVANJE, SOCIJALNA PITANJA I UKLJUČIVANJE
GLAVNA UPRAVA ZA PRAVOSUĐE I POTROŠAČE
GLAVNA UPRAVA ZA OKOLIŠ
GLAVNA UPRAVA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE, INDUSTRIJU, PODUZETNIŠTVO TE MALE I
SREDNJE PODUZETNIKE

Bruxelles, 2. prosinca 2020.
REV5 – zamjenjuje obavijest REV4 od
22. studenoga 2019.¹

OBAVIEST O PUTOVANJU IZMEĐU EU-A I UJEDINJENE KRALJEVINE NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. GRANIČNE KONTROLE OSOBA NA VANJSKOJ GRANICI EU-A, ZRAKOPLOVNO-TRANZITNA VIZA	5
2.1. Ulazne i izlazne kontrole	5
2.2. Zahtjevi EU-a u pogledu viza za državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU-a	8
2.2.1. Državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU- a koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini	8
2.2.2. Državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji državljenih Ujedinjene Kraljevine koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini.....	9
2.3. Zrakoplovno-tranzitna viza	11
2.4. Učenici koji putuju na školski izlet	12
2.5. Osobe s priznatim statusom izbjeglice i osobe bez državljanstva	12
3. CARINSKE PROVJERE	13
4. CARINE, PDV I TROŠARINE	14
4.1. PDV, carine i trošarine; izuzeća	14

¹ Glavna je izmjena u REV2 bila umetanje novog odjeljka, sada odjeljka 2.3., o zrakoplovno-tranzitnoj vizi. Izmjene u REV3 bile su novi odjeljak 2.2. o situaciji državljenih trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU-a/Ujedinjene Kraljevine koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini/EU-u i novo upućivanje u odjeljku 5.6. (trgovina ugroženim vrstama). U REV4 dodan je novi odjeljak 6.2. (Razlikovna oznaka države članice u kojoj je vozilo registrirano). U obavijesti REV5 uzima se u obzir Sporazum o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine (uključujući prijelazno razdoblje i Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj) te budući sporazum o partnerstvu između EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

4.2. Povrat PDV-a za kupljenu robu.....	15
5. ZABRANE I OGRANIČENJA	15
5.1. Kućni ljubimci u pravnji vlasnika	16
5.1.1. Nekomercijalno premještanje u EU ili Sjevernu Irsku kućnih ljubimaca u pravnji vlasnika s boravištem u Velikoj Britaniji	16
5.1.2. Nekomercijalno premještanje u EU i Sjevernu Irsku kućnih ljubimaca u pravnji vlasnika s boravištem u državi članici EU- a i vraćanje iz Velike Britanije nakon privremenog premještanja u Veliku Britaniju.....	17
5.2. Bilje i biljni proizvodi	18
5.3. Osobne pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla	19
5.4. Gotovina	19
5.5. Kulturna dobra.....	20
5.6. Primjeri ugroženih vrsta	21
5.7. Invazivne strane vrste	22
6. UPOTREBA MOTORNIH VOZILA	23
6.1. Vozačke dozvole	23
6.2. Razlikovna oznaka države članice u kojoj je vozilo registrirano	24
6.3. Osiguranje od odgovornosti za štetu nanesenu trećim osobama	24
7. ZDRAVSTVENO LIJEĆENJE I POVEZANA PITANJA; HITNI SLUČAJEVI.....	26
7.1. Pravo na zdravstvenu skrb u okviru prava Unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti	26
7.2. Pravo na nadoknadu troškova prekogranične zdravstvene zaštite u okviru prava Unije o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi	27
7.3. Priznavanje medicinskih recepata izdanih u drugoj državi članici	27
7.4. Europski pozivni broj za hitne slučajeve – 112.....	28
7.5. Parkirne karte za osobe s invaliditetom.....	28
7.6. Konzularna zaštita	29
7.7. Mehanizam naknade štete za osobe nastradale u automobilskoj nezgodi u drugoj državi članici („žrtve nezgoda izvan države članice boravišta”)	29
8. OSIGURANJE, PRAVA PUTNIKA	30
8.1. Putno osiguranje u slučaju nesolventnosti.....	30
8.2. Prava putnika u EU-u	30
8.2.1. Prava putnika u zračnom prometu	31
8.2.2. Prava putnika u pomorskom prometu.....	31
8.2.3. Prava putnika u autobusnom prometu	32

8.2.4.	Prava putnika u željezničkom prometu	32
9.	DRUGA PITANJA.....	33
9.1.	Kartična plaćanja	33
9.2.	Roaming	34
9.3.	Prenosivost usluga internetskog sadržaja	34

1. UVOD

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”². U Sporazumu o povlačenju³ predviđeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. Do tog se datuma pravo Unije u cijelosti primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini⁴.

Europska unija i Ujedinjena Kraljevina u prijelaznom će razdoblju voditi pregovore o sporazumu o novom partnerstvu, posebno o uspostavi područja slobodne trgovine. Međutim, nije izvjesno hoće li se takav sporazum sklopiti i stupiti na snagu na kraju prijelaznog razdoblja. U svakom slučaju, takvim će se sporazumom uspostaviti odnos koji će se u smislu uvjeta pristupa tržištu znatno razlikovati od sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine na jedinstvenom tržištu⁵, u carinskoj uniji i aranžmanima za PDV i trošarine.

Nadalje, iako se državljanje Ujedinjene Kraljevine tijekom prijelaznog razdoblja smatralo državljanima država članica EU-a, to će prestati na kraju prijelaznog razdoblja. Nakon isteka prijelaznog razdoblja državljanji Ujedinjene Kraljevine bit će državljanji treće zemlje u pogledu provedbe i primjene prava EU-a u državama članicama EU-a.

Stoga se osobe koje planiraju putovati u EU ili u Ujedinjenu Kraljevinu (Velika Britanija / Sjeverna Irska) (iz privatnih ili poslovnih razloga) na kraju prijelaznog razdoblja ili nakon toga te poduzeća koja pružaju usluge povezane s takvim putovanjem (organizatori putovanja, putničke agencije, iznajmljivači automobila, sajmovi, prijevoznici itd.) podsjećaju na pravnu situaciju koja se primjenjuje nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Savjet sudionicima:

Sva nadležna tijela država članica i relevantni sudionici trebali bi osobama na koje se to odnosi dostaviti primjenjive informacije iz ove obavijesti. „Relevantni sudionici” su, među ostalim, putničke agencije, organizatori putovanja, prijevoznici (zračni, cestovni, željeznički, pomorski), zračne luke, iznajmljivači automobila, ali i osiguravatelji, veterinarji, izdavatelji debitnih/kreditnih kartica, pružatelji telekomunikacijskih usluga/usluga internetskog sadržaja itd.

Upravitelji zračnih luka i drugih relevantnih prometnih infrastruktura (kao što su određene luke, željezničke postaje i autobusni terminali) trebali bi osigurati postojanje odgovarajuće infrastrukture za provedbu svih aspekata navedenih u ovoj obavijesti.

² Treća zemlja je zemlja koja nije država članica Unije.

³ Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).

⁴ Uz određene iznimke iz članka 127. Sporazuma o povlačenju, od kojih ni jedna nije relevantna u kontekstu ove obavijesti.

⁵ Konkretno, sporazum o slobodnoj trgovini ne predviđa načela unutarnjeg tržišta (u području robe i usluga), kao što su uzajamno priznavanje, „načelo zemlje podrijetla” i usklađivanje. Sporazum o slobodnoj trgovini ne uklanja ni carinske formalnosti i kontrole, uključujući one koje se odnose na podrijetlo robe i njezine inpute, niti zabrane i ograničenja uvoza i izvoza.

Napomena:

Ova se obavijest ne odnosi na učinak isteka prijelaznog razdoblja na povezivost u međunarodnom prometu (zračni, željeznički, pomorski i cestovni).

Ova se obavijest odnosi samo na stvarno putovanje osoba. Ona se ne odnosi na pitanje mogu li državlјani Ujedinjene Kraljevine pružati usluge (ili raditi za pružatelje usluga) dok se nalaze u EU-u i obratno („4. modalitet” Općeg sporazuma o trgovini uslugama – GATS). Ova se obavijest ne odnosi ni na aspekte povezane sa stalnim boravkom u EU-u (pravila o useljavanju).

Mnoga pitanja navedena u ovoj obavijesti detaljnije se obrađuju u sektorskim obavijestima službi Komisije. Te su sektorske obavijesti dostupne na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_hr

2. GRANIČNE KONTROLE OSOBA NA VANJSKOJ GRANICI EU-A⁶, ZRAKOPLOVNO-TRANZITNA VIZA

Ovaj se odjeljak ne primjenjuje na putovanja između Irske i Ujedinjene Kraljevine.

Nadalje, ovaj se odjeljak ne primjenjuje na korisnike prava dijela drugog („Prava građana”) Sporazuma o povlačenju, osim ako je navedeno drugčije. Ti bi korisnici trebali proučiti relevantne smjernice⁷.

2.1. Ulazne i izlazne kontrole

Pravo Unije⁸ o graničnim kontrolama osoba na vanjskim granicama EU-a propisuje različita pravila za kontrolu građana EU-a i državlјana trećih zemalja⁹. Od isteka prijelaznog razdoblja, na kontrolu državlјana UK-a pri ulasku u schengenski prostor bez nadzora na unutarnjim granicama („schengenski prostor”) i izlasku iz njega te pri ulasku u države članice za

⁶ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing_en.

⁷ Smjernice 2020/C 173/01 – O Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju – Dio drugi – Prava građana (SL C 173, 20.5.2020., str. 1.).

⁸ Članak 8. stavci 2. i 3. Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

⁹ Napominjemo da se na državlјane UK-a koji su članovi obitelji državlјana Unije i koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje primjenjuju pravila iz članka 5. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, SL L 158, 30.4.2004., str. 77. Stoga se ovaj odjeljak ne primjenjuje na državlјane Ujedinjene Kraljevine koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje na temelju odnosa s građaninom Unije u skladu s Direktivom 2004/38/EZ.

koje još nije donesena odluka o ukidanju nadzora, ali koje na svojim vanjskim granicama primjenjuju schengenska pravila¹⁰ i pri izlasku iz tih država članica primjenjivat će se pravila koja se primjenjuju na državljanje trećih zemalja¹¹. To znači da te osobe na granicama više neće uživati olakšice u pogledu prava na slobodno kretanje koje su predviđene za državljanje EU-a, država ugovornica Europskoga gospodarskoga prostora i Švicarske („državljeni EU-a, EGP-a i Švicarske“). Konkretno, državljeni UK-a, uključujući korisnike prava iz dijela drugog Sporazuma o povlačenju, neće imati pravo koristiti se zasebnim trakama predviđenima za provedbu kontrole državljenja EU-a/EGP-a/Švicarske na graničnim prijelazima¹². Osim toga, državljeni UK-a pri ulasku će podlijegati temeljitim kontrolama u pogledu svih uvjeta za ulazak državljenja trećih zemalja.

Pri obavljanju **ulaznih kontrola** državljenja UK-a provjeravat će se sljedeće¹³:

— posjedovanje valjane putne isprave za prelazak granice; isprava ne smije biti izdana prije više od deset godina i mora važiti najmanje tri mjeseca nakon namjeravanog odlaska iz država članica;

Putovnice državljenja UK-a izdane prije isteka prijelaznog razdoblja i dalje su valjane putne isprave.

— trajanje boravka:

- u slučaju kratkotrajnog boravka u schengenskom prostoru na državljenje UK-a primjenjivat će se ograničenja koja se odnose na dopušteno trajanje boravka u schengenskom prostoru (najviše 90 dana tijekom razdoblja od 180 dana),
- u slučaju dugotrajnog boravka u načelu će državljanima UK-a biti potrebna boravišna dozvola ili viza za dugotrajni boravak koju su izdala nacionalna tijela u skladu s nacionalnim pravilima ili pravilima Unije,

— odgovarajuće baze podataka radi provjere¹⁴:

- identiteta i državljanstva državljenja treće zemlje te vjerodostojnosti i valjanosti putne isprave za prelazak granice, a posebno:

¹⁰ Rumunjska, Bugarska, Cipar i Hrvatska.

¹¹ Potrebno je napomenuti da se te kontrole djelomično već i primjenjuju na državljanje Ujedinjene Kraljevine koji ulaze u schengenski prostor ili iz njega izlaze.

¹² Članak 10. Uredbe (EU) 2016/399.

¹³ Članak 6. Uredbe (EU) 2016/399.

¹⁴ Napominjemo da na državljanje trećih zemalja nije primjenjiva mogućnost privremenog odstupanja, pod određenim uvjetima, od načela sustavnih provjera u odgovarajućim bazama podataka na određenim graničnim prijelazima na kopnu i moru (članak 8. stavak 2. Uredbe (EU) 2016/399).

- je li u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS) izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska i postoje li moguće prijetnje javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju i međunarodnim odnosima,
- svrha (npr. turistička ili poslovna svrha) i uvjeti planiranog boravka (npr. smještaj, unutarnja putovanja),
- postojanje dostatnih sredstava za uzdržavanje (tj. posjedovanje dostatnih sredstava za plaćanje planiranog boravka i povratnog putovanja).

Kao dio izvanrednih mjera koje počinju proizvoditi učinke nakon isteka prijelaznog razdoblja, EU je državljane UK-a izuzeo od obveze posjedovanja vize za kratkotrajni boravak^{15 16} prilikom prelaska vanjskih granica ako planirano trajanje njihova boravka u schengenskom prostoru ne prelazi 90 dana tijekom razdoblja od 180 dana¹⁷. Prema načelu viznog reciprociteta, ako se za državljane UK-a nastavi primjenjivati izuzeće od obveze posjedovanja vize za državljane UK-a, i za državljane svih država članica EU-a primjenjivat će se izuzeće od posjedovanja vize za kratkotrajni boravak. U svakom slučaju, izuzeće odobreno državljanima Ujedinjene Kraljevine neće se primjenjivati na državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji državnih Ujedinjene Kraljevine, koji će imati obvezu posjedovanja vize ili biti izuzeti od te obveze ovisno o svojem državljanstvu, u skladu s primjenjivim pravilima o vizama (vidjeti u nastavku).

Nadalje, od isteka prijelaznog razdoblja države članice mogu pojedinačno odlučiti hoće li od državnih Ujedinjene Kraljevine koji planiraju obavljati plaćenu aktivnost tijekom boravka zahtijevati da podnesu zahtjev za vizu za kratkotrajni boravak^{18 19}.

Savjet: Putnicima se savjetuje da prije putovanja u EU provjere valjanost putnih isprava i pobrinu se da ispunjavaju sve prethodno navedene uvjete. U slučaju neispunjena bilo kojeg od uvjeta ulaska²⁰ putniku može biti zabranjen ulazak u skladu s postupkom utvrđenim u pravu Unije za državljane trećih zemalja²¹.

¹⁵ Članak 6. stavak 1. točka (b) Uredbe (EU) 2016/399.

¹⁶ O pitanju državnih drugih trećih zemalja koji zahtijevaju vizu od države članice EU-a, a članovi su obitelji EU državnih vidjeti odjeljak 2.2. u nastavku.

¹⁷ Uredba (EU) 2019/592 Europskog parlamenta i vijeća od 10. travnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806 o popisu trećih zemalja čiji državnici moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državnici izuzeti od tog zahtjeva, u pogledu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije (SL L 103I, 12.4.2019., str. 1.).

¹⁸ Članak 6. stavak 3. Uredbe (EU) 2018/1806.

¹⁹ Podložno budućem sporazumu o partnerstvu između EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

²⁰ Uredbom (EU) 2016/399 predviđen je ograničeni broj slučajeva u kojima državljanima treće zemlje može biti odobren ulazak unatoč neispunjenu uvjeta ulaska.

²¹ Članak 14. Uredbe (EU) 2016/399.

Putnicima koji namjeravaju obavljati plaćenu aktivnost tijekom boravka u EU-u savjetuje se da prije putovanja provjere dodatne zahtjeve u odredišnoj državi članici.

Pri obavljanju **izlaznih kontrola** provjeravat će se sljedeće:

- posjedovanje valjane putne isprave za prelazak vanjske granice,
- prekoračenje najduljeg dopuštenog trajanja boravka na državnom području država članica,
- odgovarajuće baze podataka, slično kao pri ulaznim kontrolama.

Savjet: Neovisno o mjerama koje poduzimaju države članice kako bi se pripremile za dodatne kontrole državljana Ujedinjene Kraljevine, putnicima se savjetuje da uzmu u obzir moguća kašnjenja na graničnim prijelazima nakon isteka prijelaznog razdoblja, posebno u onima s velikim prometom (postaje vlaka Eurostar, vlaka Eurotunnel Le Shuttle u Calaisu i Folkestoneu, luke La Manchea, određene zračne luke itd.).

2.2. Zahtjevi EU-a u pogledu viza za državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU-a

2.2.1. Državljani trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU-a koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini

Građani EU-a imaju na temelju prava EU-a pravo slobodno se kretati i boraviti u državi članici različitoj od one čiji su državljeni. Tim pravom obuhvaćeni su i članovi njihovih obitelji koji su državljeni trećih zemalja i koji građanina EU-a prate ili mu se pridružuju u državi članici domaćinu²². Pravo na boravak u državi članici domaćinu takvih članova obitelji koji su državljeni trećih zemalja dokazuje se izdavanjem boravišne iskaznice²³.

Državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji i imaju važeću boravišnu iskaznicu koju je izdala država članica oslobođeni su od obvezе pribavljanja ulazne vize pri putovanju u drugu državu članicu EU-a²⁴.

Državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU-a koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini nakon isteka prijelaznog razdoblja više neće na temelju boravišne iskaznice koju izdaje Ujedinjena Kraljevina biti oslobođeni od obvezе pribavljanja vize pri ulasku u EU. Stoga će članovi obitelji koji su državljeni trećih zemalja morati

²² Članak 3. stavak 1. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004.o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, SL L 158, 30.4.2004., str. 77.

²³ Članak 10. stavak 1. Direktive 2004/38/EZ.

²⁴ Članak 5. stavak 2. Direktive 2004/38/EZ.

podnijeti zahtjev za ulaznu vizu u konzulatu države članice EU-a koja je njihovo glavno odredište.

Međutim, za putovanja u državu članicu EU-a različitu od one čiji je građanin EU-a državljanin, članovi njegove obitelji koji su državljeni trećih zemalja i dalje će moći ostvarivati koristi od Direktive o slobodnom kretanju i njezinih pojednostavnjenih viznih postupaka²⁵. Oni imaju pravo na izdavanje vize bez naknade, što je prije moguće i po žurnom postupku. Država članica koja izdaje vizu od članova obitelji koji su državljeni trećih zemalja smije samo zahtijevati da predoče važeću putovnicu, dokaz o obiteljskoj povezanosti i dokaz da građanin EU-a u toj državi članici ostvaruje ili će ostvarivati pravo na slobodu kretanja.

Kad putuju u državu članicu EU-a čiji je građanin državljanin EU-a, primjenjuju se opći uvjeti za ulazak i vize, kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2016/399²⁶ i Uredbi (EZ) br. 810/2009²⁷, koji se primjenjuju na državljenje trećih zemalja.

2.2.2. *Državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji državljana Ujedinjene Kraljevine koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini*

Građani EU-a imaju na temelju prava EU-a pravo slobodno se kretati i boraviti u državi članici različitoj od one čiji su državljeni. Tim pravom obuhvaćeni su i članovi njihovih obitelji koji su državljeni trećih zemalja i građanina EU-a prate ili mu se pridružuju u državi članici domaćinu²⁸. Države članice mogu od državljenata trećih zemalja koji su članovi obitelji građana EU-a koji ostvaruju pravo na slobodu kretanja zahtijevati da pribave ulaznu vizu ako su državljeni treće zemlje koji podliježu obvezi posjedovanja vize u skladu s primjenjivim pravilima o vizama²⁹. Dotična viza je viza za kratkotrajni boravak u skladu s Uredbom (EZ) br. 810/2009.

Do isteka prijelaznog razdoblja državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji državljenata Ujedinjene Kraljevine i dalje koriste prava iz Direktive o slobodnom kretanju i njezine pojednostavnjene vizne postupke³⁰. Ako su državljeni treće zemlje koji podliježu obvezi posjedovanja vize u skladu s primjenjivim pravilima o vizama, imaju

---

²⁵ Članak 5. stavak 2. Direktive 2004/38/EZ.

²⁶ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

²⁷ Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., p. 1.).

²⁸ Članak 3. stavak 1. Direktive 2004/38/EZ.

²⁹ Članak 5. stavak 2. Direktive 2004/38/EZ.

³⁰ Članak 5. stavak 2. Direktive 2004/38/EZ.

pravo dobiti vizu bez naknade, što je prije moguće i po žurnom postupku. Država članica koja izdaje vizu od članova obitelji koji su državljeni trećih zemalja smije samo zahtijevati da predoče važeći putovnicu, dokaz o obiteljskoj povezanosti i dokaz da građanin EU-a u toj državi članici ostvaruje ili će ostvarivati pravo na slobodu kretanja.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja prethodno navedeni pojednostavnjeni postupci više se neće primjenjivati, ni za izdavanje viza ni za granične kontrole, na državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji državljeni Ujedinjene Kraljevine. To znači da će članovi obitelji koji su državljeni trećih zemalja morati poštovati sva pravila Uredbe (EZ) br. 810/2009 i Uredbe (EU) 2016/399 koja se primjenjuju na državljane trećih zemalja. Od državljeni trećih zemalja u načelu se treba tražiti da predoče isprave kojima dokazuju da ispunjavaju te uvjete (npr. dokaz o smještaju, zaposlenju, dostatnim sredstvima za uzdržavanje, pozivno pismo ili povratna karta, isprave kojima se dokazuje financijska situacija člana obitelji u zemlji boravišta ili stvarna namjera napuštanja područja država članica prije isteka vize). Najdulje trajanje odobrenog boravka ograničit će se na 90 dana u razdoblju od 180 dana, počevši od isteka prijelaznog razdoblja³¹.

Iako državljeni trećih zemalja koji su članovi obitelji državljeni Ujedinjene Kraljevine i dalje mogu upotrebljavati vize koje je izdala država članica EU-a prije isteka prijelaznog razdoblja, morat će, osim toga, ispunjavati uvjete za ulazak koji se primjenjuju na državljane trećih zemalja. Na granici nacionalna tijela od nositelja vize mogu zatražiti da predoče popratne isprave kojima dokazuju da ispunjavaju uvjete za ulazak koji se primjenjuju na državljane trećih zemalja. Ako članovi obitelji koji su državljeni trećih zemalja ne mogu na granici dokazati da ispunjavaju te uvjete, ulazak se može odbiti, a viza se može ukinuti³².

Ako državljanin treće zemlje koji je član obitelji državljanina Ujedinjene Kraljevine podnese zahtjev za vizu za putovanje koje **započinje prije isteka prijelaznog razdoblja, ali završava nakon isteka prijelaznog razdoblja**, države članice od člana obitelji koji je državljanin treće zemlje mogu zahtijevati da podnese dokaz o tome da će ispunjavati uvjete za ulazak koji se primjenjuju na državljane trećih zemalja za razdoblje nakon isteka prijelaznog razdoblja³³.

Ako državljanin treće zemlje koji je član obitelji državljanina Ujedinjene Kraljevine namjerava putovati **nakon isteka prijelaznog razdoblja** i već ne posjeduje vizu, mora zatražiti vizu za kratkotrajni

---

³¹ Članak 6. stavak 1. Uredbe (EU) 2016/399 i članak 2. stavak 2. točka (a) Uredbe (EZ) br. 810/2009.

³² Članak 34. Uredbe (EZ) br. 810/2009.

³³ Članak 21. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 810/2009.

boravak u skladu s općim pravilima koja se primjenjuju na državljane trećih zemalja u skladu s Uredbom (EZ) br. 810/2009.

Ako je zahtjev podnesen prije isteka prijelaznog razdoblja, država članica koja izdaje vizu ne naplaćuje viznu pristojbu³⁴.

2.3. Zrakoplovno-tranzitna viza³⁵

Pravo Unije o vizama³⁶ propisuje da određeni državljeni trećih zemalja moraju imati zrakoplovno-tranzitnu vizu prilikom prelaska preko međunarodnih tranzitnih područja zračnih luka u EU-u (osim Irske) i u zemljama pridruženima schengenskom prostoru (Island, Lihtenštajn³⁸, Norveška i Švicarska), bez ulaska na državno područje tih zemalja. To se, na primjer, odnosi na putovanje između dvaju odredišta izvan EU-a/izvan schengenskog područja s promjenom zrakoplova u zračnoj luci koja se nalazi u EU-u (osim Irske) ili u zemljama pridruženima schengenskom prostoru. Obveza posjedovanja zrakoplovno-tranzitne vize primjenjuje se na državljeni trećih zemalja koji prelaze preko međunarodnih tranzitnih područja zračnih luka u EU-u (osim Irske) i u zemljama pridruženima schengenskom prostoru kad putuju iz treće zemlje u Ujedinjenu Kraljevinu i obratno. Zakonom o vizama utvrđuju se neke iznimke od te obvezu, na primjer za državljeni trećih zemalja koji imaju važeću vizu ili boravišnu dozvolu koju je izdala država članica, nositelje diplomatskih putovnica i nositelje važeće vize ili boravišne dozvole za određene treće zemlje (npr. Kanada, Japan i Sjedinjene Američke Države).

Od isteka prijelaznog razdoblja važeća boravišna dozvola ili viza koju je izdala Ujedinjena Kraljevina **ne izuzima** te državljeni trećih zemalja od obvezu posjedovanja zrakoplovno-tranzitne vize.

Savjet: Državljeni na koje se to odnosi koji prelaze preko međunarodnih tranzitnih područja zračnih luka u državama članicama EU-a (osim Irske) i u zemljama pridruženima schengenskom prostoru (Island, Norveška i Švicarska) na putovanjima između Ujedinjene Kraljevine i neke druge treće zemlje nakon isteka prijelaznog razdoblja savjetuje se da podnesu zahtjev za zrakoplovno-tranzitnu vizu i da dovoljno prije putovanja poduzmu potrebne mjere.

³⁴ Članak 5. stavak 2. Direktive 2004/38/EZ.

³⁵ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/apply_for_a_visa_en.

³⁶ Članak 3. Uredbe (EZ) br. 810/2009.

³⁷ Prilog IV. Uredbi (EZ) br. 810/2009 – Afganistan, Bangladeš, Demokratska Republika Kongo, Eritreja, Etiopija, Gana, Iran, Irak, Nigerija, Pakistan, Somalija i Šri Lanka. U skladu sa Zakonom o vizama i države članice mogu uvesti nacionalne obveze za posjedovanje zrakoplovno-tranzitne vize. Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/annex_7b_atv-national_lists_en.pdf.

³⁸ Lihtenštajn nema zračnu luku.

2.4. Učenici koji putuju na školski izlet

Učenici koji borave u državi članici EU-a/zemlji pridruženoj schengenskom prostoru i imaju državljanstvo za koje se zahtijeva viza trenutačno su izuzeti od obveze posjedovanja vize za putovanja u drugu državu članicu EU-a/zemlju pridruženu schengenskom prostoru ako putuju na školski izlet u skupini učenika u pratnji učitelja iz dotične škole³⁹.

Od isteka prijelaznog razdoblja to se izuzeće više neće primjenjivati na putovanja između Ujedinjene Kraljevine i EU-a. Države članice mogu pojedinačno odlučiti hoće li takvim učenicima koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini odobriti izuzeće od obveze posjedovanja vize ili će zahtijevati posjedovanje vize prije putovanja, u skladu s državljanstvom učenika⁴⁰.

Nadalje, pravom Unije predviđeno je da države članice priznaju popise učenika koji sudjeluju u školskom izletu kao valjanu putnu ispravu za učenike koji nisu državljeni države članice u kojoj borave, ako država članica njihova boravišta odobri upotrebu takvih popisa kao putnih isprava i pod uvjetom da se ispune određeni drugi uvjeti⁴¹.

Taj se aranžman nakon isteka prijelaznog razdoblja više neće primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. Stoga države članice više ne mogu priznavati popise učenika škola iz Ujedinjene Kraljevine kao putne isprave. Učenici škole iz Ujedinjene Kraljevine koji putuju na školski izlet u EU morat će posjedovati osobne putne isprave i, ako je primjenjivo, važeću vizu.

Savjet: Škole u EU-u koje namjeravaju putovati na izlet u Ujedinjenu Kraljevinu i škole u Ujedinjenoj Kraljevini koje namjeravaju putovati na izlet u EU trebale bi provjeriti zahtjeve u pogledu viza za učenike za čije se državljanstvo zahtijeva viza.

2.5. Osobe s priznatim statusom izbjeglice i osobe bez državljanstva

U skladu s pravom Unije⁴² države članice trenutačno mogu odlučiti izuzeti od obveze posjedovanja vize osobe s priznatim statusom izbjeglice, osobe bez državljanstva i druge osobe koje nisu državljeni nijedne zemlje, a koje imaju boravište u Ujedinjenoj Kraljevini i nositelji su putne isprave koju je izdala Ujedinjena Kraljevina i koju priznaje dotična država članica.

Od isteka prijelaznog razdoblja države članice **i dalje** mogu pojedinačno odlučiti hoće li izbjeglicama i osobama bez državljanstva koje borave u

³⁹ Odluka Vijeća od 30. studenoga 1994. o zajedničkoj akciji koju je Vijeće donijelo na temelju članka K.3. stavka 2. točke (b) Ugovora o Europskoj uniji o olakšavanju putovanja za učenike iz trećih zemalja s boravištem u državi članici (Odluka Vijeća 1994/795/PUP)

⁴⁰ Članak 6. stavak 2. točka (a) Uredbe (EU) 2018/1806.

⁴¹ Odluka Vijeća od 30. studenoga 1994. o zajedničkoj akciji koju je Vijeće donijelo na temelju članka K.3. stavka 2. točke (b) Ugovora o Europskoj uniji o olakšavanju putovanja za učenike iz trećih zemalja s boravištem u državi članici (Odluka Vijeća 1994/795/PUP)

⁴² Članak 6. stavak 2. točka (d) Uredbe (EU) 2018/1806.

Ujedinjenoj Kraljevini odobriti izuzeće od te vize ili će zahtijevati posjedovanje vize prije putovanja⁴³.

Savjet: S obzirom na tu promjenu pravne osnove za izuzeća od obveze posjedovanja vize, dotične osobe (izbjeglice i osobe bez državljanstva) trebale bi provjeriti zahtjeve u pogledu viza prije putovanja u EU ili Ujedinjenu Kraljevinu.

3. CARINSKE PROVJERE

Pravila utvrđena u ovom odjeljku ne primjenjuju se na putovanja između Sjeverne Irske i EU-a, uključujući Irsku.

Međutim, pravila utvrđena u ovom odjeljku primjenjuju se na putovanja iz Velike Britanije u EU i u Sjevernu Irsku.

U ovom je odjeljku to naznačeno upućivanjem na „EU”, „Sjevernu Irsku” ili „Veliku Britaniju”.

U skladu s pravom Unije roba koja se unosi na carinsko područje ili iznosi iz njega podložna je carinskom nadzoru i može biti podložna carinskim provjerama u skladu s pravom EU-a u području carine^{44 45}.

To se primjenjuje i na robu u osobnoj prtljazi, privremeno ili trajno. Pod određenim uvjetima carinske formalnosti mogu biti blaže.

Roba koja je namijenjena stavljanju na tržište ili osobnoj uporabi ili potrošnji mora se deklarirati za puštanje u slobodni promet⁴⁶.

Roba koja se privremeno uvozi može se deklarirati u okviru postupka privremenog uvoza. Za te potrebe mogu se upotrijebiti karneti ATA. Karneti ATA međunarodne su carinske isprave kojima se omogućuje privremeni izvoz i uvoz robe oslobođen od carina i poreza, u trajanju od najviše jedne godine⁴⁷.

⁴³ Članak 6. stavak 2. točka (b) Uredbe (EU) 2018/1806.

⁴⁴ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

⁴⁵ Pravila navedena u ovom odjeljku primjenjivat će se i na robu unesenu na carinsko područje EU-a i u Sjevernu Irsku s **Kanalskih otoka i Otoka Mana** (članak 4. stavak 1. posljednja alineja Uredbe (EU) br. 952/2013).

⁴⁶ Više informacija dostupno je na sljedećim poveznicama: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-importation/free-circulation_en i https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/general-overview/customs-declaration_en.

⁴⁷ Dodatne informacije dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://iccwbo.org/resources-for-business/ata-carnet/>.

Od isteka prijelaznog razdoblja ta se pravila primjenjuju na prtljagu i drugu robu koju putnici nose sa sobom ili na sebi pri ulasku u EU ili Sjevernu Irsku iz Velike Britanije.

4. CARINE, PDV I TROŠARINE⁴⁸

Pravila utvrđena u ovom odjeljku ne primjenjuju se na putovanja između Sjeverne Irske i EU-a, uključujući Irsku.

Međutim, pravila utvrđena u ovom odjeljku primjenjuju se na putovanja iz Velike Britanije u EU i u Sjevernu Irsku.

U ovom je odjeljku to naznačeno upućivanjem na „EU”, „Sjevernu Irsku” ili „Veliku Britaniju”.

4.1. PDV, carine i trošarine; izuzeća

U skladu s pravom Unije uvoz robe u pravilu podliježe carinama⁴⁹, PDV-u i, prema potrebi, trošarinama⁵⁰. Međutim, osobe koje nose robu u svojoj prtljazi ili na drugi način, imaju pravo na olakšice (tj. na robu koja se izuzima od PDV-a i carina i, prema potrebi, od trošarina)⁵¹.

Od isteka prijelaznog razdoblja osobe koje ulaze u EU ili Sjevernu Irsku iz Velike Britanije s robom podliježu PDV-u i carinama te, prema potrebi, trošarinama.

⁴⁸ Kad je riječ o **carinama**, pravila navedena u ovom odjeljku primjenjivat će se, od isteka prijelaznog razdoblja, i na robu unesenu na carinsko područje EU-a i u Sjevernu Irsku s **Otoka Mana** i **Kanalskih otoka** (članak 4. stavak 1. posljednja alineja Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.)).

Kad je riječ o **PDV-u**, pravila navedena u ovom odjeljku primjenjivat će se, od isteka prijelaznog razdoblja, i na robu koja je na EU-ovo područje primjene PDV-a i u Sjevernu Irsku unesena s **Otoka Mana** i obratno (članak 7. stavak 2. Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.)). (Kanalski otoci već jesu izvan EU-ova područja primjene PDV-a, u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (e) Direktive 2006/112/EZ.).

Kad je riječ o **trošarinama**, pravila navedena u ovom odjeljku primjenjivat će se, od isteka prijelaznog razdoblja, i na robu koja je na EU-ovo područje primjene trošarina i u Sjevernu Irsku unesena s **Otoka Mana** i obratno (članak 6. stavak 2. točka (d) Direktive Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 9, 14.1.2009., str. 12.)). (Kanalski otoci već jesu izvan EU-ova područja primjene trošarina, u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) Direktive Vijeća 2008/118/EZ.).

⁴⁹ Podložno budućem sporazumu o partnerstvu između EU-a i Ujedinjene Kraljevine, kojim bi se omogućile nulte stope carine i nulte kvote za robu s podrijetlom iz Ujedinjene Kraljevine.

⁵⁰ Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.), Uredba (EU) br. 952/2013 i Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 9, 14.1.2009., str. 12.).

⁵¹ Dotična roba i odgovarajuće olakšice mogu se pronaći na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/entering-eu_hr. Vidjeti i: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/alcohol-tobacco-cash/index_hr.htm.

Savjet: Putnicima se savjetuje da se upoznaju s pravilima primjenjivima na carinske olakšice i da kroz zeleni carinski izlaz („zeleni prolaz“) prolaze isključivo ako roba koju nose ne prelazi najvišu dopuštenu količinu. U suprotnome trebajući na crveni izlaz („crveni prolaz“) i robu prijaviti na carini.

4.2. Povrat PDV-a za kupljenu robu

U skladu s pravom Unije o porezu na dodanu vrijednost putnici koji dolaze iz zemalja izvan EU-a mogu dobiti povrat PDV-a plaćenog na robu kupljenu tijekom boravka u EU-u pod uvjetom da tu robu, zajedno s dokumentacijom za povrat PDV-a pokažu na carini prilikom izlaska iz EU-a⁵².

Od isteka prijelaznog razdoblja ta je mogućnost dostupna putnicima iz Velike Britanije koji su kupili robu tijekom boravka u EU-u ili Sjevernoj Irskoj.

5. ZABRANE I OGRANIČENJA

Pravila utvrđena u ovom odjeljku ne primjenjuju se na putovanja između Sjeverne Irske i EU-a, uključujući Irsku.

Međutim, pravila utvrđena u ovom odjeljku primjenjuju se na putovanja iz Velike Britanije u EU i u Sjevernu Irsku.

U ovom je odjeljku to naznačeno upućivanjem na „EU“, „Sjevernu Irsku“ ili „Veliku Britaniju“.

Pravo Unije primjenjuje određene zabrane i ograničenja na unos, uvoz ili izvoz određene robe, među ostalim radi zaštite zdravlja ljudi, životinja i biljaka, zaštite okoliša ili nacionalnih bogatstava.

Od isteka prijelaznog razdoblja te zabrane i ograničenja primjenjivat će se na robu koja ulazi u EU ili Sjevernu Irsku iz Velike Britanije ili izlazi iz EU-a ili Sjeverne Irske u Veliku Britaniju⁵³.

Iako su zabrane i ograničenja *de iure* ili u praksi većinom važna samo za trgovce⁵⁴, neka od njih važna su i za pojedinačne putnike:

⁵² Vodič za povrat PDV-a za putnike dostupan je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/travellers-leaving-eu/guide-vat-refund-visitors-eu_en

⁵³ Podložno određenim iznimkama u pogledu izvoza. Više pojedinosti dostupno je u sektorskim obavijestima o pripravnosti.

⁵⁴ Na primjer, zabrane i ograničenja za otpad ili određene kemikalije.

5.1. Kućni ljubimci u pratnji vlasnika⁵⁵

Pravo Unije⁵⁶ utvrđuje pravila o nekomercijalnom premještanju pasa, mačaka i pitomih vretica (dalje u tekstu „kućni ljubimci“)⁵⁷ u pratnji putnika koji dolaze iz trećih zemalja⁵⁸.

Od isteka prijelaznog razdoblja⁵⁹ na putovanja iz Velike Britanije u EU ili Sjevernu Irsku primjenjuje se sljedeće:

Ovaj je odjeljak sastavljen pod pretpostavkom da će Velika Britanija⁶⁰ biti „uvrštena na popis“ u skladu s člankom 13. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 576/2013, tj. da pruža dostatna jamstva u pogledu zdravlja životinja.

Napominjemo da se za pse vodiče i pse pomagače može iskoristiti odstupanje predviđeno člankom 32. Uredbe (EU) br. 576/2013.

5.1.1. Nekomercijalno premještanje u EU ili Sjevernu Irsku kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika s boravištem u Velikoj Britaniji

Nakon isteka prijelaznog razdoblja „EU-ova putovnica za kućne ljubimce“⁶¹ koja je izdana vlasniku kućnog ljubimca s prebivalištem

⁵⁵ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznicu: https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement_en.

⁵⁶ Uredba (EU) br. 576/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o nekomercijalnom premještanju kućnih ljubimaca (SL L 178, 28.6.2013., str. 1.).

⁵⁷ Napominjemo da prema trenutačno važećim pravilima žive ptice kućne ljubimce u pratnji ulazećih putnika mora pratiti veterinarski certifikat kojim se potvrđuje usklađenost s jednim od sljedećih zahtjeva: da su ptice, prije izvoza, u trećoj zemlji provele 30 dana u izolaciji ili 10 dana u izolaciji uz podvrgavanje testu za otkrivanje influence ptica ili da su, nakon uvoza, u odredišnoj državi članici stavljene u karantenu ili cijepljene cjepivom protiv influence ptica. usp. Odluku Komisije 2007/25/EZ od 22. prosinca 2006. o određenim zaštitnim mjerama u vezi s visokopatogenom influencom ptica i premještanju ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika u Zajednicu (SL L 8, 13.1.2007., str. 29.).

Usto, na žive ptice kućne ljubimce mogu se primjenjivati i zahtjevi za unošenje primjeraka ugroženih vrsta (vidjeti odjeljak 5.6. u nastavku).

⁵⁸ Ta će se pravila, od isteka prijelaznog razdoblja, primjenjivati i na nekomercijalno premještanje kućnih ljubimaca s **Kanalskih otoka i Otoka Mana** (Uredba Vijeća (EEZ) br. 706/73 od 12. ožujka 1973. u vezi s postupcima Zajednice koji se primjenjuju na Kanalske otoke i otok Man za trgovinu poljoprivrednim proizvodima (SL L 68, 15.3.1973., str. 1.)).

⁵⁹ Kućni ljubimci u pratnji osoba koje putuju na kraju prijelaznog razdoblja između EU-a i Ujedinjene Kraljevine podliježu pravilima o nekomercijalnom premještanju kućnih ljubimaca unutar EU-a (usp. članak 41. stavak 1., stavak 3. točku (a) i članak 41. stavak 4. te točku 10. Priloga II. Sporazuma o povlačenju).

⁶⁰ Zakonodavstvo Sjeverne Irske u području sanitarnih i fitosanitarnih mjera usklađeno je s pravom EU-a na temelju Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj.

⁶¹ Obrazac putovnice za kućne ljubimce utvrđen u dijelu 1. Priloga III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 577/2013 od 28. lipnja 2013. o obrascu identifikacijskih dokumenata za nekomercijalno premještanje pasa, mačaka i pitomih vretica, o sastavljanju popisa državnih područja i trećih zemalja i o zahtjevima koji se odnose na format, izgled i jezik izjava kojima se potvrđuje sukladnost s

u Velikoj Britaniji više neće biti valjani dokument za putovanje s kućnim ljubimcima iz Velike Britanije u EU ili Sjevernu Irsku⁶².

Umjesto toga, za svaki ulazak kućnog ljubimca u pravnji vlasnika bit će potreban certifikat o zdravlju životinja koji je izdao službeni veterinar i taj će certifikat važiti za premeštanje u EU-u i Sjevernoj Irskoj samo tijekom razdoblja od četiri mjeseca od datuma provjere dokumentacije i identiteta⁶³. Taj certifikat morat će sadržavati potvrdu o valjanom cijepljenju protiv bjesnoće⁶⁴⁶⁵.

Usto, prije ulaska iz Velike Britanije u Finsku, Irsku, Sjevernu Irsku⁶⁶ ili Maltu psi kućni ljubimci morat će primiti lijek protiv *Echinococcus multilocularis*, što će u certifikatu o zdravlju životinja morati biti dokazano potvrdom službenog ili ovlaštenog veterinara⁶⁷.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja kućni ljubimci koji budu ulazili u države članice EU ili Sjevernu Irsku morat će prolaziti kroz posebne ulazne točke za putnike⁶⁸ kako bi se podvrgnuli potrebnim pregledima sukladnosti⁶⁹.

5.1.2. Nekomercijalno premeštanje u EU i Sjevernu Irsku kućnih ljubimaca u pravnji vlasnika s boravištem u državi članici EU-a i vraćanje iz Velike Britanije nakon privremenog premeštanja u Veliku Britaniju

Kućne ljubimce koji se premeštaju u EU ili Sjevernu Irsku nakon privremenog premeštanja iz EU-a ili Sjeverne Irske u Veliku Britaniju morat će pratiti valjano ispunjena EU-ova putovnica za

---

određenim uvjetima predviđenim u Uredbi (EU) br. 576/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 178, 28.6.2013., str. 109.).

⁶² „EU-ove putovnice za kućne ljubimce” izdane prije isteka prijelaznog razdoblja vlasnicima kućnih ljubimaca s boravištem u Sjevernoj Irskoj i dalje vrijede u EU-u. Komisija će pravodobno objaviti više informacija.

⁶³ Bilješka (b) u Prilogu IV. Provedbenoj uredbi (EU) br. 577/2013.

⁶⁴ Prilog IV. Uredbi (EU) br. 577/2013. Odstupanja od tog pravila predviđena su člancima 11. i 32. Uredbe (EU) br. 576/2013.

⁶⁵ Bivša EU-ova putovnica za kućne ljubimce koja je prije isteka prijelaznog razdoblja izdana vlasniku kućnog ljubimca s prebivalištem u Velikoj Britaniji može poslužiti kao dokaz o još važećem cijepivu.

⁶⁶ Dio 1. Priloga Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/878 od 18. lipnja 2018. o sastavljanju popisa država članica, ili dijelova državnih područja država članica, koji su sukladni s pravilima za kategorizaciju iz članka 2. stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe (EU) 2018/772 o primjeni preventivnih zdravstvenih mjera za kontrolu infekcije *Echinococcus multilocularis* kod pasa (SL L 155, 19.6.2018., str. 1.).

⁶⁷ Članak 6. stavak 4. točka (b) Delegirane uredbe (EU) 2018/772.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁶⁹ Članak 34. Uredbe (EU) br. 576/2013.

kućne ljubimce. Ta putovnica morat će sadržavati potvrdu o valjanom cijepljenju protiv bjesnoće.

Usto, prije ulaska u Finsku, Irsku, Sjevernu Irsku⁷⁰ ili Maltu psi kućni ljubimci morat će primiti lijek protiv *Echinococcus multilocularis*, što će u putovnici kućnog ljubimca morati biti dokazano potvrdom veterinara koji je primijenio lijek⁷¹.

Usto, nakon isteka prijelaznog razdoblja kućni ljubimci koji budu ulazili u države članice EU ili Sjevernu Irsku morat će prolaziti kroz posebne ulazne točke za putnike⁷² kako bi se podvrgnuli potrebnim pregledima sukladnosti⁷³.

5.2. Bilje i biljni proizvodi⁷⁴

Pravo Unije⁷⁵ zabranjuje unos u Uniju određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta zbog njihova fitosanitarnog rizika. Tako je primjerice zabranjen unos sadnica vinove loze ili agruma, sjemenskog krumpira ili zemlje. Većina drugih biljaka i biljnih proizvoda, uključujući bilje za sadnju, voće⁷⁶, rezano cvijeće, lukovice i neke vrste drva, mora biti popraćena fitosanitarnim certifikatom⁷⁷. Te se zabrane i zahtjevi primjenjuju i na bilje, biljne proizvode i druge predmete koje prenose putnici⁷⁸.

Od isteka prijelaznog razdoblja ograničenja te zabrane i uvjeti primjenjuju se na putovanja iz Velike Britanije u EU ili Sjevernu Irsku⁷⁹.

---

⁷⁰ Vidjeti prethodno navedeno.

⁷¹ Delegirana uredba (EU) 2018/772.

⁷² https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁷³ Članak 34. Uredbe (EU) br. 576/2013.

⁷⁴ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici:
https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁷⁵ Članci 7. i 8. u vezi s prilozima VI. i VII. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje (SL L 319, 10.12.2019., str. 1.).

⁷⁶ Osim ananasa, banana, kokosova oraha, durijana i datulja.

⁷⁷ Dijelovi A i B Priloga XI. Uredbi (EU) 2019/2072.

⁷⁸ Pregled tih pravila dostupan je u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/178 od 31. siječnja 2020. o prezentiranju informacija o zabranama u pogledu unošenja bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta na područje Unije u skladu s Uredbom (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća putnicima koji stižu iz trećih zemalja i korisnicima poštanskih usluga te klijentima određenih specijaliziranih subjekata (SL L 37, 10.2.2020., str. 1.).

⁷⁹ Ta se pravila, od isteka prijelaznog razdoblja, primjenjuju i na osobne pošiljke putnika s **Kanalskim otokom i Otokom Mana** (Uredba Vijeća (EEZ) br. 706/73 od 12. ožujka 1973. u vezi s postupcima Zajednice koji se primjenjuju na Kanalske otoke i otok Man za trgovinu poljoprivrednim proizvodima (SL L 68, 15.3.1973., str. 1.)).

Savjet: Putnicima na koje se to odnosi savjetuje se da se prije putovanja detaljno informiraju o točnom području primjene tih zabrana i uvjeta.

5.3. Osobne pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla⁸⁰

Pravo Unije⁸¹ zabranjuje unos u EU određenih proizvoda životinjskog podrijetla koji su dio putničke prtljage⁸². To se primjerice odnosi na meso i mlijeko te na proizvode od mesa i mlijeka kao što su šunka i sir. Predviđene su iznimke od te zabrane za određene količine, primjerice, mlijeka u prahu za dojenčad, hrane za dojenčad i posebne hrane ili posebne prerađene hrane za kućne ljubimce koja se koristi zbog medicinskih razloga.

Od isteka prijelaznog razdoblja te zabrane primjenjuju se na putovanja iz Velike Britanije u EU ili Sjevernu Irsku⁸³.

Komisija je donijela⁸⁴ „letak“ (u prilogu ovoj obavijesti) u kojem se navode detaljna pravila i iznimke od tih pravila, primjerice za medicinske ili prehrambene svrhe.

5.4. Gotovina⁸⁵

Pravo Unije propisuje da osobe koje pri ulasku ili izlasku sa sobom nose 10 000 EUR ili više (ili protuvrijednost tog iznosa u drugim valutama) u gotovini ili prenosivim instrumentima na donositelja (lako konvertibilna

⁸⁰ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici:
https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁸¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2122 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu određenih kategorija životinja i robe izuzetih od službenih kontrola na graničnim kontrolnim postajama, posebnih kontrola osobne prtljage putnika i malih pošiljaka robe koje se šalju fizičkim osobama i nisu namijenjene stavljanju na tržište (SL L 321, 12.12.2019., str. 45.).

⁸² U tom kontekstu, iako nije nužno izravno relevantno za putnike, podsjeća se na to da je u skladu s pravom Unije u EU **zabranjeno uvoziti ugostiteljski otpad s prijevoznih sredstava u međunarodnom prometu** (članak 8. točka (f) i članak 41. stavak 2. točka (c) Uredbe (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog podrijetla) (SL L 300, 14.11.2009., str. 1.)). Takav ugostiteljski otpad mora se odložiti kako je predviđeno člankom 12. Uredbe (EZ) br. 1069/2009 (npr. izravno spaliti) ili pak mora ostati na prijevoznom sredstvu i vratiti se u treću zemlju.

⁸³ Ta se pravila, od isteka prijelaznog razdoblja, primjenjuju i na osobne pošiljke putnika s **Kanalskih otoka i Otoka Mana** (Uredba Vijeća (EEZ) br. 706/73 od 12. ožujka 1973. u vezi s postupcima Zajednice koji se primjenjuju na Kanalske otoke i otok Man za trgovinu poljoprivrednim proizvodima (SL L 68, 15.3.1973., str. 1.)).

⁸⁴ Prilog III. Uredbi (EU) 2019/2122.

⁸⁵ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/cash-controls_en.

sredstva kao što su čekovi trećih strana) moraju tu imovinu prijaviti carinskim tijelima države članice u kojoj ulaze ili izlaze u Uniju⁸⁶.

Od isteka prijelaznog razdoblja ta se obveza primjenjuje na putovanja iz Velike Britanije u EU ili Sjevernu Irsku te iz EU-a u Veliku Britaniju.

Na temelju Uredbe (EZ) br. 1889/2005 carinska tijela ovlaštena su obavljati kontrole nad fizičkim osobama, njihovom prtljagom i njihovim prijevoznim sredstvima te zadržati neprijavljenu gotovinu.

5.5. Kulturna dobra⁸⁷

Pravo Unije⁸⁸ predviđa da je za izvoz⁸⁹ određenih kulturnih dobara (kao što je namještaj stariji od 50 godina ili knjige starije od 100 godina vrijednosti veće od 50 000 EUR, tiskani zemljovidi stariji od 200 godina vrijednosti veće od 15 000 EUR⁹⁰) potrebna izvozna dozvola. Taj se zahtjev primjenjuje i na pojedinačne putnike.

Nadalje, pravom Unije zabranjuje se unošenje nezakonito izvezenih kulturnih dobara koja su stvorena i/ili otkrivena u inozemstvu⁹¹.

Od isteka prijelaznog razdoblja te se obveze primjenjuju na putovanja između EU-a / Sjeverne Irske i Velike Britanije.

Savjet: Putnicima na koje se to odnosi savjetuje se da učine sljedeće:

informiraju se o tome je li za robu koju nose u prtljazi potrebna izvozna dozvola, i

postupaju s dužnom pažnjom u pogledu podrijetla kulturnih dobara koja kupuju ili na drugi način nabavljaju u Velikoj Britaniji prije nego što ih unesu u EU ili Sjevernu Irsku su svojoj prtljazi.

⁸⁶ Članak 3. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (SL L 309, 25.11.2005., str. 9.).

⁸⁷ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznički: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en.

⁸⁸ Članak 2. stavak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (SL L 39, 10.2.2009., str. 1.).

⁸⁹ Osim toga, od isteka prijelaznog razdoblja pravom EU-a bit će zabranjeno u Uniju unositi kulturna dobra koja su nezakonito izvezena iz Ujedinjene Kraljevine (članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara (SL L 151, 7.6.2019., str. 1.)).

⁹⁰ Vidjeti Prilog I. Uredbi Vijeća (EZ) br. 116/2009.

⁹¹ Članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/880 o unosu i uvozu kulturnih dobara. Ta se obveza primjenjuje od 28. prosinca 2020.

5.6. Primjeri ugroženih vrsta⁹²

Pravo Unije⁹³ predviđa općenito pravilo prema kojemu osobe smiju unijeti primjerke ugroženih (životinjskih ili biljnih) vrsta⁹⁴ samo na temelju prethodnog odobrenja tijela nadležnog za CITES odredišne države članice. Osobe *koje putuju iz EU-a u treći zemlju* mogu (ponovno) izvesti te primjerke samo na temelju prethodnog odobrenja nadležnog tijela za CITES države članice u kojoj se primjeri nalaze. Tražene isprave ovise o statusu dotične vrste (tj. o tome koliko je strogo zaštićena, što ovisi o različitim prilozima Uredbi (EZ) br. 338/97) te o vrsti i smjeru premještanja (uvoz, izvoz ili ponovni izvoz).

Od isteka prijelaznog razdoblja te se obveze primjenjuju na putovanja između EU-a / Sjeverne Irske i Velike Britanije⁹⁵.

Međutim, pravo Unije predviđa odstupanja od obveze ishodenja odobrenja:

- „osobne i kućne stvari”: za uvoz ili (ponovni) izvoz „osobnih i kućnih stvari” *nije potrebno prethodno odobrenje*⁹⁶.⁹⁷ Međutim, mrtvi primjeri i dijelovi ili derivati životinja ili biljaka mogu se smatrati „osobnim i kućnim stvarima” samo ako su ispunjeni određeni uvjeti o načinu i okolnostima prekograničnog premještanja. Žive životinje ili biljke ne smatraju se „osobnim i kućnim stvarima”. Navedene manje stroge odredbe primjenjuju se i na lovačke trofeje, osim lovačkih trofeja određenih strogo zaštićenih vrsta, za koje vrijede posebna pravila⁹⁸.
- kućni ljubimci: osobe koje putuju u EU ili iz EU-a s kućnim ljubimcima vrsta utvrđenih u prilozima Uredbi (EZ) br. 338/97 (primjerice, većina papiga⁹⁹ te određene vrste kornjača i koralja) mogu

⁹² Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: http://ec.europa.eu/environment/cites/index_en.htm.

⁹³ Uredba Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima (SL L 61, 3.3.1997., str. 1.).

⁹⁴ Ugrožene vrste popisane su u prilozima Uredbi (EZ) br. 338/97.

⁹⁵ Više pojedinosti o izvozu određenog primjerka iz Sjeverne Irske u Veliku Britaniju dostupno je u sektorskim obavijestima o pripravnosti (https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_en).

⁹⁶ Članak 7. stavak 3. Uredbe (EZ) br. 338/97.

⁹⁷ Članci 57., 58. i 58.a Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 od 4. svibnja 2006. o utvrđivanju detaljnih pravila o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 o zaštiti divlje faune i flore uređenjem trgovine njima (SL L 166, 19.6.2006., str. 1.).

⁹⁸ Pregled odredaba koje se primjenjuju na osobne i kućne stvari nalazi se na stranicama 78.–79. publikacije *Reference Guide – European Wildlife Trade Regulations* (Referentni vodič – Europski propisi o trgovini divljim vrstama), dostupne na sljedećoj poveznici: http://ec.europa.eu/environment/cites/legis_refguide_en.htm.

⁹⁹ Napominjemo da je ishodenje te potvrde odvojeno od veterinarskih zahtjeva (vidjeti odjeljak 5.1.).

zatražiti „potvrdu o privatnom vlasništvu”¹⁰⁰. Ta se potvrda može ishoditi za zakonito nabavljenu živu životinju koja se drži za osobne, nekomercijalne svrhe ako putnik želi izbjegći obvezu traženja prethodnog odobrenja za svaki prelazak međunarodne granice. Za putovanja u EU i izvan EU-a tu potvrdu izdaje nadležno tijelo za CITES države članice iz koje je životinja podrijetlom ili, ako je podrijetlom iz treće zemlje, nadležno tijelo za CITES prve države članice u koju je životinja unesena.

Savjet: Putnicima na koje se to odnosi savjetuje se da se za potrebe traženja i dobivanja potrebnih prethodnih odobrenja ili potvrda obrate nadležnim tijelima za CITES¹⁰¹ odredišne države članice (ako je riječ o uvozu) ili države članice u kojoj se primjerak nalazi (ako je riječ o (ponovnom) izvozu).

5.7. Invazivne strane vrste¹⁰²

Pravo Unije¹⁰³ propisuje da osobe mogu unijeti primjerke invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji¹⁰⁴ samo uz prethodno odobrenje nadležnih tijela odredišne države članice i, prema potrebi, države članice provoza. Zabранa se odnosi na žive primjerke i sve dijelove, gamete, sjemenke, jajašaca ili propagule, hibride, sorte ili pasmine tih vrsta koji mogu preživjeti i dalje se razmnožavati.

Popis invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji vrijedi na cijelom području EU-a osim u najudaljenijim regijama, koje moraju sastaviti popis prilagođen svojim okolnostima. No uz popis invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji svaka država članica može sastaviti svoj nacionalni popis invazivnih stranih vrsta u skladu s nacionalnim propisima.

Od isteka prijelaznog razdoblja ograničenja unošenja invazivnih stranih vrsta primjenjuju se na putovanja iz Velike Britanije u EU ili Sjevernu Irsku.

¹⁰⁰ Poglavlje VIII. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006.

¹⁰¹ Popis nadležnih tijela za CITES država članica EU-a održava i ažurira, u slučaju promjena, Europska komisija te mu se može pristupiti na sljedećoj adresi: http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/list_authorities.pdf.

¹⁰² Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici:
http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

¹⁰³ Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta (SL L 317, 4.11.2014., str. 35.).

¹⁰⁴ Popis invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji naveden je u prilogu Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/1141 od 13. srpnja 2016. o donošenju popisa invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji u skladu s Uredbom (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 189, 14.7.2016., str. 4.). Vidjeti i :
http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm.

Savjet: Putnicima na koje se to odnosi savjetuje se da provjere popis invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji¹⁰⁵ i od nadležnih tijela odredišne države članice ili provoza zatraže savjet o nacionalnim popisima.

6. UPOTREBA MOTORNIH VOZILA

6.1. Vozačke dozvole¹⁰⁶

U skladu s pravom Unije¹⁰⁷ države članice EU-a uzajamno priznaju vozačke dozvole koje su izdale¹⁰⁸. Od isteka prijelaznog razdoblja to uzajamno priznavanje više neće biti obvezno prema pravu EU-a za vozačke dozvole koje izdaje Ujedinjena Kraljevina, nego će se primjenjivati međunarodni sporazum, Bečka konvencija o cestovnom prometu¹⁰⁹. Ujedinjena Kraljevina i sve države članice osim četiri (Irska, Cipar, Malta i Španjolska) potpisnice su te Konvencije, kojom se predviđa priznavanje nacionalnih i međunarodnih vozačkih dozvola koje su izdale države članice potpisnice te Konvencije.

Četiri države članice EU-a (Irska, Cipar, Malta i Španjolska) koje nisu potpisnice Bečke konvencije o cestovnom prometu potpisnice su prijašnjeg međunarodnog sporazuma kojeg je Ujedinjena Kraljevina također potpisnica¹¹⁰. Tim se sporazumom predviđa priznavanje vozačkih dozvola, ali potpisnice tog sporazuma mogu od imatelja vozačke dozvole tražiti i međunarodnu vozačku dozvolu.

Savjet: Imateljima vozačke dozvole Ujedinjene Kraljevine koji namjeravaju voziti u EU-u savjetuje se da se obrate nadležnim tijelima država članica kako bi dobili informacije o propisima o priznavanju vozačkih dozvola. Imateljima vozačke dozvole Europske unije koji namjeravaju voziti u Ujedinjenoj Kraljevini savjetuje se da se obrate nadležnim tijelima Ujedinjene Kraljevine kako bi dobili informacije o propisima o priznavanju vozačkih dozvola.

¹⁰⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:02016R1141-20190815&qid=1603981568246&from=EN>

¹⁰⁶ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/driving-licence/eu-driving_licence_en.

¹⁰⁷ Članak 2. Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (SL L 403, 30.12.2006., str. 18.).

¹⁰⁸ Ako imatelj valjane nacionalne vozačke dozvole koju je izdala država članica stekne uobičajeno boravište u drugoj državi članici, on može zatražiti da se njegova vozačka dozvola zamjeni jednakovrijednom dozvolom (članci 11. i 12. Direktive 2006/126/EZ). Nakon isteka prijelaznog razdoblja vozačku dozvolu koju je izdala Ujedinjena Kraljevina više se neće moći zamjeniti vozačkom dozvolom države članice EU-a na temelju prava EU-a. Vozačke dozvole izdane prije isteka prijelaznog razdoblja u EU-u kao zamjena za vozačke dozvole izdane u Ujedinjenoj Kraljevini i dalje će vrijediti.

¹⁰⁹ Članak 41. stavak 2. Konvencije o cestovnom prometu, Beč, 8. studenoga 1968.

¹¹⁰ Konvencija o cestovnom prometu, Ženeva, 19. rujna 1949.

6.2. Razlikovna oznaka države članice u kojoj je vozilo registrirano

Pravo Unije ne zahtijeva uporabu razlikovne oznake države članice u kojoj je vozilo registrirano na stražnjoj strani vozila. Međutim, u skladu s pravom Unije¹¹¹ država članica koja na svojem državnom području zahtijeva uporabu razlikovnih oznaka za vozila registrirana u nekoj drugoj državi članici, mora priznati razlikovnu oznaku koja je istaknuta na krajnjem lijevom rubu registarske pločice ako je u skladu sa zahtjevima EU-a.

Međunarodno pravo zahtijeva isticanje razlikovne oznake države članice u kojoj je vozilo registrirano na stražnjoj strani motornog vozila. Za države članice koje su stranke Bečke konvencije o cestovnom prometu (vidjeti prethodno navedeno) razlikovna oznaka može se uključiti u registarsku pločicu¹¹².

Od isteka prijelaznog razdoblja primjenjuje se sljedeće:

- motorna vozila koja su registrirana u Ujedinjenoj Kraljevini odnosno u državi članici EU-a stranci Bečke konvencije i na čijoj registarskoj pločici nije istaknuta ta država morat će, tijekom vožnje u EU-u odnosno u Ujedinjenoj Kraljevini, državu u kojoj je vozilo registrirano istaknuti zasebno na stražnjoj strani motornog vozila,
- motorna vozila registrirana u državi članici EU-a koja nije stranka Bečke konvencije morat će, tijekom vožnje u Ujedinjenoj Kraljevini, državu u kojoj je vozilo registrirano istaknuti zasebno na stražnjoj strani motornog vozila,
- motorna vozila registrirana u Ujedinjenoj Kraljevini morat će, tijekom vožnje u državi članici EU-a koja nije stranka Bečke konvencije, državu u kojoj je vozilo registrirano istaknuti zasebno na stražnjoj strani motornog vozila¹¹³.

6.3. Osiguranje od odgovornosti za štetu nanesenu trećim osobama¹¹⁴

Pravo Unije¹¹⁵ na području država članica EU-a zabranjuje upotrebu neosiguranih vozila te je zajamčeno da je osiguranjem od građanskopravne odgovornosti koja proizlazi iz upotrebe motornih vozila pokriveno cijelo

---

¹¹¹ Članak 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2411/98 od 3. studenoga 1998. o priznavanju razlikovnih oznaka država članica u kojima su registrirana motorna vozila i njihove prikolice u prometu unutar Zajednice, SL L 299, 10.11.1998., str. 1.

¹¹² Članak 37. stavak 1. točka (b) Konvencije o cestovnom prometu, Beč.

¹¹³ Informacije o upravljanju u Irskoj vozilom koje je registrirano u Ujedinjenoj Kraljevini dostupne su i na sljedećoj poveznici: <https://www.gov.ie/en/publication/a09c0f-brexit/#gb-stickers>.

¹¹⁴ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

¹¹⁵ Članak 7. Direktive 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti (SL L 263, 7.10.2009., str. 11.).

područje EU-a¹¹⁶. Vozilo koje se uobičajeno nalazi u trećoj zemlji mora imati valjanu „zelenu kartu” ili potvrdu o graničnom osiguranju¹¹⁷. Pri ulasku u EU može se zatražiti provjera je li taj uvjet ispunjen.

Od isteka prijelaznog razdoblja na vozila registrirana u Ujedinjenoj Kraljevini koja se upotrebljavaju u EU-u primjenjuje se samo međunarodni sustav zelene karte¹¹⁸. Sustav zelene karte omogućuje korištenje u jednoj državi vozila osiguranog u drugoj državi ako su obje države članice sustava zelene karte. Sve države članice EU-a i Ujedinjena Kraljevina sudjeluju u sustavu zelene karte.

No potrebno je napomenuti sljedeće:

- sustav zelene karte ne obvezuje osiguravatelje motornih vozila u državi članici sustava zelene karte da pokriju državno područje država članica sustava zelene karte (za to pokriće može se naplatiti dodatna premija).

Putnicima koji iz Ujedinjene Kraljevine putuju u EU vozilom registriranim u Ujedinjenoj Kraljevini savjetuje se da prije putovanja provjere pokriva li njihova polica osiguranja od automobilske odgovornost EU. To se odnosi i na putnike koji putuju iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu vozilom registriranim u EU-u.

- Vozilo koje se uobičajeno nalazi u trećoj zemlji mora imati valjanu „zelenu kartu” pri ulasku u EU¹¹⁹.

Putnicima koji iz Ujedinjene Kraljevine putuju u EU vozilom registriranim u Ujedinjenoj Kraljevini savjetuje se da prije putovanja provjere je li „zelena karta” u vozilu. Putnicima koji putuju iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu vozilom registriranim u EU-u savjetuje se da u vozilu tijekom putovanja imaju zelenu kartu ili o tome zatraže informacije od nadležnih tijela u Ujedinjenoj Kraljevini.

---

¹¹⁶ Članak 14. Direktive 2009/103/EZ.

¹¹⁷ Članak 8. stavak 1. Direktive 2009/103/EZ.

¹¹⁸ <http://www.cobx.org>.

¹¹⁹ U skladu s člankom 8. stavkom 2. Direktive 2009/103/EZ Komisija može izuzeti treću zemlju od tog zahtjeva. Kad je riječ o državama izvan EGP-a takve su odluke Komisije donesene za Andoru, Srbiju i Švicarsku.

7. ZDRAVSTVENO LIJEČENJE I POVEZANA PITANJA; HITNI SLUČAJEVI

7.1. Pravo na zdravstvenu skrb u okviru prava Unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti¹²⁰

Pravo Unije¹²¹ omogućava pristup zdravstvenoj skrbi tijekom privremenog boravka u inozemstvu na temelju Europske kartice zdravstvenog osiguranja (EHIC) ili za planirana liječenja na temelju prethodnog odobrenja relevantne nadležne ustanove (npr. ustanova kod koje je dotična osoba osigurana).

Troškove takve zdravstvene skrbi nadoknađuju relevantne ustanove određene države članice.

Od isteka prijelaznog razdoblja ta se pravila više neće primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu¹²². To znači sljedeće:

- Od isteka prijelaznog razdoblja državlјani država članica EU-a i članovi njihovih obitelji neće na temelju Europske kartice zdravstvenog osiguranja (EHIC) imati pravo na zdravstvenu skrb za neočekivane slučajevе u Ujedinjenoj Kraljevini. Od isteka prijelaznog razdoblja državlјani Ujedinjene Kraljevine neće na temelju Europske kartice zdravstvenog osiguranja (EHIC) imati pravo na zdravstvenu skrb u EU-u.

Savjet: U okviru pregovora o budućem sporazumu o partnerstvu EU i Ujedinjena Kraljevina raspravljaju o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, među ostalim u području pružanja zdravstvene skrbi u neočekivanim slučajevima. Osobama koje su osigurane u jednoj od država članica EU-a koje namjeravaju putovati u Ujedinjenu Kraljevinu savjetuje se da od ustanove kod koje su osigurane zatraže informacije o tome hoće li im biti nadoknađeni troškovi zdravstvene skrbi u trećoj zemlji. Isto vrijedi i za osobe osigurane u Ujedinjenoj Kraljevini koje namjeravaju putovati u EU.

Osobama kojima se troškovi ne nadoknađuju savjetuje se privatno putno osiguranje.

- Od isteka prijelaznog razdoblja države članice EU-a više ne mogu izdavati prethodna odobrenja za planirana liječenja u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju prava Unije. Ujedinjena Kraljevina ne može izdavati prethodna odobrenja za planirana liječenja u EU-u na temelju prava Unije.

¹²⁰ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznicici: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

¹²¹ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

¹²² Sporazum o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u članku 35. predviđa pravila u vezi s nadoknadom troškova, naplatom potraživanja i prijebojem za slučajevе koji su se dogodili prije isteka prijelaznog razdoblja.

7.2. Pravo na nadoknadu troškova prekogranične zdravstvene zaštite u okviru prava Unije o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi¹²³

Osim koordinacije sustava socijalne sigurnosti iz odjeljka 7.1. ove obavijesti, pravo Unije¹²⁴ predviđa, u određenim okolnostima, mogućnost nadoknade, od strane države članice čijem sustavu osigurana osoba pripada, troškova prekogranične zdravstvene zaštite u drugoj državi članici. Od isteka prijelaznog razdoblja na pacijente koji pripadaju sustavu jedne od država članica EU-a više se neće primjenjivati propisi o nadoknadi troškova utvrđeni u tom zakonodavstvu u vezi s prekograničnim liječenjem pruženim u Ujedinjenoj Kraljevini. Isto tako na pacijente koji pripadaju zdravstvenom sustavu Ujedinjene Kraljevine više se neće primjenjivati propisi EU-a o nadoknadi troškova. Država članica EU-a čijem sustavu pripada određena osoba i Ujedinjena Kraljevina donosit će odluku o nadoknadi troškova takve zdravstvene zaštite na temelju nacionalnog prava (jednako kao i za zdravstvenu zaštitu pruženu u drugim trećim zemljama).

Savjet: Pacijenti koji nakon isteka prijelaznog razdoblja namjeravaju od države članice EU-a čijem sustavu pripadaju zatražiti nadoknadu troškova za liječenje pruženo u Ujedinjenoj Kraljevini trebali bi zatražiti informacije od nacionalnih kontaktnih točaka osnovanih u skladu s pravom Unije¹²⁵. Isto se primjenjuje na pacijente koji nakon isteka prijelaznog razdoblja namjeravaju dobiti nadoknadu troškova od Ujedinjene Kraljevine¹²⁶.

7.3. Priznavanje medicinskih recepata izdanih u drugoj državi članici¹²⁷

U skladu s pravom Unije¹²⁸ države članice obvezne su priznati prekogranične medicinske recepte za lijekove ili medicinske proizvode izdane u drugoj državi članici. Medicinski recepti izdani u Ujedinjenoj Kraljevini više se neće priznavati u državi članici EU-a nakon isteka prijelaznog razdoblja na temelju prava Unije.

¹²³ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_hr.

¹²⁴ Direktiva 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj skrbi (SL L 88, 4.4.2011., str. 45.).

¹²⁵ Članak 6. Direktive 2011/24/EU.

¹²⁶ Napominjemo da se pravo Unije kojim se države članice EU-a obvezuju da zadrže nacionalne kontaktne točke radi informiranja pacijenata o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi od isteka prijelaznog razdoblja više neće primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu.

¹²⁷ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0052&from=EN>.

¹²⁸ Članak 11. stavak 1. Direktive 2011/24/EU, Provedbena direktiva Komisije 2012/52/EU od 20. prosinca 2012. o utvrđivanju mjera za lakše priznavanje medicinskih recepata izdanih u drugoj državi članici (SL L 356, 22.12.2012., str. 68.).

7.4. Europski pozivni broj za hitne slučajeve – 112¹²⁹

U skladu s pravom Unije¹³⁰ države članice obvezne su omogućiti krajnjim korisnicima usluga elektroničkih komunikacija da mogu besplatno zvati „europski pozivni broj za hitne slučajeve” 112 s fiksnih i mobilnih telefona te telefonskih govornica. Osim toga, korisnici s invaliditetom moraju imati jednak pristup hitnim službama kao i ostali korisnici.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja te se obveze više neće primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu.

7.5. Parkirne karte za osobe s invaliditetom¹³¹

Pravo EU-a¹³² preporučuje da države članice EU-a uzajamno priznaju parkirne karte za osobe s invaliditetom, uvedene u skladu sa standardiziranim modelom parkirne karte EU-a¹³³.

U skladu s postojećom praksom nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine¹³⁴ obično priznaju parkirne karte koje su u skladu s modelom EU-a koje je izdala druga država članica EU-a i time vlasnicima parkirnih karata koje su u skladu s modelom EU-a omogućuju parkiranje na parkirnim mjestima rezerviranim za osobe s invaliditetom u Ujedinjenoj Kraljevini. Isto se obično primjenjuje i na priznavanje nacionalne parkirne karte Ujedinjene Kraljevine u državama članicama EU-a (takozvana „Plava iskaznica“)¹³⁵.

Nije sigurno hoće li tijela u EU-u i Ujedinjenoj Kraljevini zadržati uobičajenu praksu uzajamnog priznavanja parkirnih karata za osobe s invaliditetom. To će biti diskrecijsko pravo dotičnih tijela.

Savjet: Osobe s invaliditetom koje se koriste parkirnom kartom za osobe s invaliditetom mogu se unaprijed obratiti relevantnim tijelima.

¹²⁹ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/112>.

¹³⁰ Članak 26. Direktive 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).

¹³¹ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/parking-card-disabilities-people/index_hr.htm.

¹³² Preporuka Vijeća 98/376/EZ od 4. lipnja 1998. o parkirnoj karti za osobe s invaliditetom (SL L 167, 12.6.1998., str. 25.).

¹³³ Vidjeti Prilog Preporuci 98/376/EZ. Izdavanje parkirnih karata koje su u skladu s modelom EU-a i upravljanje njima te važeći uvjeti i dalje su u nadležnosti nacionalnih i lokalnih tijela.

¹³⁴ Provjeru usklađenosti s nacionalnim propisima obično provode policija i tijela lokalne vlasti.

¹³⁵ Ujedinjena Kraljevina odabrala je nacionalni model, koji obuhvaća neke od ključnih značajki karte u skladu s modelom EU-a.

7.6. Konzularna zaštita¹³⁶

U skladu s pravom Unije¹³⁷ građani EU-a ostvaruju pravo na konzularnu zaštitu od strane diplomatskih ili konzularnih tijela bilo koje države članice EU-a ako se nađu u situaciji da im je potrebna pomoć izvan EU-a ako nema veleposlanstva ili konzulata njihove države članice koji bi im stvarno bili u stanju pomoći (građani „bez predstavništva“). Građani EU-a bez predstavništva imaju pravo na konzularnu zaštitu pod istim uvjetima kao i državljeni države članice EU-a od koje traži pomoć.

Od isteka prijelaznog razdoblja državljeni Ujedinjene Kraljevine više neće imati to pravo, a građani EU-a više neće moći od veleposlanstava i konzulata Ujedinjene Kraljevine tražiti konzularnu zaštitu na temelju prava EU-a.

7.7. Mehanizam naknade štete za osobe nastrandale u automobilskoj nezgodi u drugoj državi članici („žrtve nezgoda izvan države članice boravišta“)¹³⁸

Pravo Unije predviđa mehanizam naknade štete za osobe nastrandale u nezgodi u drugoj državi članici ako je nesreća prouzročena upotrebom vozila iz te države članice („žrtve nezgoda izvan države članice boravišta“)¹³⁹. Tim se mehanizmom predviđa naknada štete žrtvi koju isplaćuje „tijelo za naknadu štete“ države članice u kojoj žrtva ima boravište ako osiguravatelj ne stupi u kontakt sa žrtvom u određenom roku¹⁴⁰.

Od isteka prijelaznog razdoblja taj se mehanizam više ne primjenjuje na osobe koje imaju boravište u Ujedinjenoj Kraljevini, a nastrandale su u automobilskoj nezgodi za vrijeme putovanja u jednoj od država članica EU-a i obratno.

---

¹³⁶ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/consular-protection_en.

¹³⁷ Članak 20. stavak 2. točka (c) i članak 23. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članak 46. Povelje EU-a o temeljnim pravima. Pravo na konzularnu zaštitu dodatno je razrađeno u Direktivi Vijeća (EU) 2015/637 od 20. travnja 2015. o mjerama koordinacije i suradnje za olakšavanje pružanja konzularne zaštite građanima Unije bez predstavništva u trećim zemljama (SL L 106, 24.4.2015., str. 1.).

¹³⁸ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_hr.

¹³⁹ Poglavlje 7. Direktive 2009/103/EZ od 16. rujna 2009. u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti (SL L 263, 7.10.2009., str. 11.).

¹⁴⁰ Stoga to tijelo za naknadu štete ima pravo zatražiti nadoknadu od tijela za naknadu štete u državi članici u kojoj je poslovni nastan društva za osiguranje koje je izdalо policiu, članak 24. Stavak 2. Direktive 2009/103/EZ.

8. OSIGURANJE, PRAVA PUTNIKA

8.1. Putno osiguranje u slučaju nesolventnosti

Pravo Unije¹⁴¹ određuje obveze za trgovce koji organiziraju putovanja u paket-aranžmanima ili omogućuju povezane putne aranžmane, među ostalim radi zaštite putnika u slučaju nesolventnosti organizatora.

Organizatori i trgovci moraju poštovati te obveze čak i kad imaju poslovni nastan u trećim zemljama¹⁴² sve dok prodaju ili nude takve usluge u državi članici EU-a ili usmjeravaju svoje djelatnosti na jednu od država članica EU-a (među ostalim ako se koriste jezikom i valutom koji nisu jezik ili valuta države članice u kojoj imaju poslovni nastan).

Osim toga, kad putnici kupuju paket-aranžmane od organizatora s poslovnim nastanom u trećoj zemlji preko prodavatelja s poslovnim nastanom u EU-u, organizatorovu odgovornost za izvršenje paket-aranžmana i jamčevinu za povrat izvršenih plaćanja te za repatrijaciju putnika odgovornost preuzima prodavatelj, osim ako prodavatelj dokaže da organizator djeluje u skladu s tim obvezama¹⁴³.

Stoga se od isteka prijelaznog razdoblja pravo EU-a koje obvezuje organizatore da zaštite putnike u slučaju nesolventnosti organizatora više neće primjenjivati ako organizator s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini ne usmjerava svoje prodajne djelatnosti na EU, a putnik nije kupio paket-aranžman putem prodavatelja u EU-u.

Savjet: U tim bi slučajevima putnici trebali procijeniti je li im potrebna zaštita u slučaju moguće nesolventnosti organizatora.

8.2. Prava putnika u EU-u¹⁴⁴

Pravo Unije uspostavlja skup prava za putnike, ne samo u zračnom nego i pomorskom, autobusnom i željezničkom prometu. Riječ je o pravima na informiranje, povrat novca, preusmjeravanje, odštetu, pomoći i skrb, pravu regresa i posebnim pravima za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću.

Od isteka prijelaznog razdoblja EU-ova pravila o pravima putnika možda se više neće primjenjivati na putovanja između EU-a i Ujedinjene Kraljevine ili će biti ograničena.

¹⁴¹ Članak 17. Direktive (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima (SL L 326, 11.12.2015., str. 1.).

¹⁴² Vidjeti članak 17. stavak 1. drugi podstavak Direktive (EU) 2015/2302 i uredbi (EZ) br. 593/2008 i (EU) 1215/2012 u vezi s uvodnom izjavom 50. Direktive (EU) 2015/2302.

¹⁴³ Vidjeti članak 20. Direktive (EU) 2015/2302.

¹⁴⁴ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_en.htm.

8.2.1. Prava putnika u zračnom prometu

Od isteka prijelaznog razdoblja EU-ova pravila o pravima putnika u zračnom prometu¹⁴⁵ više se neće primjenjivati na letove iz zračne luke u Ujedinjenoj Kraljevini u zračnu luku u EU-u koje obavlja prijevoznik koji nije iz EU-a. No prava putnika u zračnom prometu zajamčena pravom EU-a i dalje će se primjenjivati na:

- i. letove iz Ujedinjene Kraljevine u zračnu luku na državnom području jedne od država članica EU-a koje obavljaju prijevoznici EU-a; te
- ii. letove iz EU-a u zračnu luku u Ujedinjenoj Kraljevini koje obavlja bilo koji prijevoznik.

Putnici bi stoga trebali znati da se, ovisno o odabranom prijevozniku, određena prava putnika u EU-u više neće primjenjivati na dolazne letove u EU.

Pravo EU-a kojim se osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti¹⁴⁶ u zračnom prijevozu jamče određena prava od isteka prijelaznog razdoblja više se neće primjenjivati na sljedeće usluge:

- i. polazak iz zračne luke u Ujedinjenoj Kraljevini;
- ii. prolazak kroz zračnu luku u Ujedinjenoj Kraljevini; ili
- iii. dolazak u zračnu luku u Ujedinjenoj Kraljevini.

Međutim, određena prava kao što su pomoć koju pružaju zračni prijevoznici i dalje će se primjenjivati na putnike u zračnom prometu koji putuju iz zračne luke u Ujedinjenoj Kraljevini u zračnu luku u EU-u ako je prijevoznik koji obavlja let zračni prijevoznik EU-a.

8.2.2. Prava putnika u pomorskom prometu

EU-ova pravila o pravima putnika u pomorskom prometu¹⁴⁷ i dalje će se primjenjivati u sljedećim slučajevima:

- i. ako je ukrcajna luka u EU-u; ili
- ii. ako je ukrcajna luka u Ujedinjenoj Kraljevini uz uvjet da je iskrcajna luka u EU-u, a uslugu pruža prijevoznik koji ima poslovni

---

¹⁴⁵ Uredba (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila o odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku (SL L 46, 17.2.2004., str. 1.).

¹⁴⁶ Uredba (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006., str. 1.).

¹⁴⁷ Uredba (EU) br. 1177/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovnim putovima (SL L 334, 17.12.2010., str. 1.).

nastan na državnom području države članice ili koji nudi usluge prijevoza putnika u državu članicu ili iz nje („prijevoznik Unije”).

Putnici bi trebali znati da se, ovisno o odabranom prijevozniku, prava putnika u EU-u možda više neće primjenjivati na putovanja u EU.

Kad je riječ o putnicima na kružnim putovanjima i dalje se primjenjuje postojeći skup prava putnika u EU-u ako se ukrcajna luka nalazi u jednoj od država članica.

8.2.3. *Prava putnika u autobusnom prometu*

EU-ova pravila o pravima putnika u autobusnom prometu¹⁴⁸ i dalje se primjenjuju na putnike koji putuju linijskim prijevozom¹⁴⁹ kad se mjesto ulaska ili izlaska putnika nalazi na državnom području države članice i kad je predviđena udaljenost prijevoza najmanje 250 km. Za usluge linijskog prijevoza čija je predviđena duljina kraća od 250 km primjenjuje se smanjeni skup pravila. Neke države članice izuzele su te usluge iz primjene Uredbe o pravima putnika ako se znatan dio linijskog prijevoza (uključujući najmanje jedno predviđeno zaustavljanje) odvija izvan Unije¹⁵⁰.

Stoga će se prava putnika u autobusnom prijevozu zajamčena pravom EU-a i dalje primjenjivati, ako se ne primjenjuje nikakvo izuzeće, u sljedećim slučajevima:

- i. na putnike koji putuju iz Ujedinjene Kraljevine u mjesto na državnom području jedne od država članica EU-a; te
- ii. na putnike koji putuju iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu.

8.2.4. *Prava putnika u željezničkom prometu*

EU-ova pravila o pravima putnika u željezničkom prometu¹⁵¹ primjenjuju se na sva putovanja i usluge željezničkog prijevoza:

- i. koji se odvijaju na području EU-a; i
- ii. koje obavljaju željeznički prijevoznici koji imaju dozvolu za obavljanje usluga u željezničkom prijevozu u skladu s propisima EU-a.

---

¹⁴⁸ Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).

¹⁴⁹ Na povremeni se prijevoz primjenjuje ograničeni skup prava.

¹⁵⁰ Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici:
<https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/themes/passengers/road/doc/exemptions-from-bus-coach-passengers-rights-and-obligations.pdf>.

¹⁵¹ Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (SL L 315, 3.12.2007., str. 14.).

Stoga se od isteka prijelaznog razdoblja EU-ova pravila o pravima putnika u željezničkom prometu više ne primjenjuju na dijelove putovanja u Ujedinjenoj Kraljevini kad se putuje iz Ujedinjene Kraljevine EU i obratno.

9. DRUGA PITANJA

9.1. Kartična plaćanja¹⁵²

Iako prihvaćanje plaćanja debitnom ili kreditnom karticom ovisi o trgovcu, pravo Unije¹⁵³ utvrđuje ograničenja međubankovnih naknada koje se naplaćuju trgovcima za takve transakcije. Ti se propisi primjenjuju samo ako se pružatelj platnih usluga platitelja i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja nalaze u Uniji.¹⁵⁴

Od isteka prijelaznog razdoblja na transakcije između EU-a i Ujedinjene Kraljevine više se neće primjenjivati propisi EU-a o ograničenju međubankovnih naknada.

To može prouzrokovati veće naknade za kartična plaćanja ako trgovci iz Ujedinjene Kraljevine imaju pravo potrošačima naplaćivati naknade za kartična plaćanja.

Nadalje, zahtjevi u pogledu transparentnosti preračunavanja valuta predviđeni pravom Unije¹⁵⁵ više se neće primjenjivati na transakcije na temelju kartica i kreditne transfere koji uključuju preračunavanje valuta EU-a u britansku funtu i obrnuto.

Naposljetku, pružatelji platnih usluga sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini više neće morati osiguravati da se na prekogranične transakcije u eurima naplaćuju iste naknade¹⁵⁶ kao i na domaće transakcije u Ujedinjenoj Kraljevini u britanskoj funti.

---

¹⁵² Više informacija dostupno je na sljedećoj poveznici: https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/financial-products-and-services/payments-transfers-cheques/index_hr.htm.

¹⁵³ Članci 3. i 4. Uredbe (EU) 2015/751 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica (SL L 123, 19.5.2015., str. 1.).

¹⁵⁴ Članak 1. stavak 1. Uredbe (EU) 2015/751.

¹⁵⁵ Članci 3.a i 3.b Uredbe (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o prekograničnim plaćanjima u Zajednici (SL L 266, 9.10.2009., str. 11.).

¹⁵⁶ Članak 3. Uredbe (EZ) br. 924/2009.

9.2. Roaming¹⁵⁷

Pravo Unije¹⁵⁸ o uslugama roaminga određuje da pružatelj usluga roaminga (tj. domaći pružatelj usluga pokretnih komunikacija – glasovne usluge, SMS i podatkovne usluge) koji posluje u državi članici EU-a ne može korisnicima roaminga koji putuju unutar EU-a naplatiti dodatnu naknadu na domaću maloprodajnu cijenu.

Od isteka prijelaznog razdoblja ta se obveza za pružatelje usluga roaminga na temelju prava Unije više neće primjenjivati ni na pružatelje usluga roaminga koji posluju u EU-u kad su njihovi korisnici u roamingu u Ujedinjenoj Kraljevini ni na pružatelje usluga roaminga koji posluju u Ujedinjenoj Kraljevini kad su njihovi korisnici u roamingu u EU-u. No na pružatelje usluga roaminga koji posluju u jednoj od država članica i dalje će se primjenjivati obveza iz prava Unije da obavijeste svoje korisnike o naknadi za roaming za usluge pružene tijekom putovanja u Ujedinjenoj Kraljevini¹⁵⁹.

9.3. Prenosivost usluga internetskog sadržaja¹⁶⁰

Pravo Unije o prenosivosti usluga internetskog sadržaja¹⁶¹ potrošačima iz EU-a koji u državi članici u kojoj imaju boravište kupe uslugu internetskog sadržaja ili se na nju pretplate (gledanje filmova ili sportskih događanja, slušanje glazbe, preuzimanje e-knjiga ili igranje igara) omogućava pristup toj usluzi bez dodatnih troškova kad putuju u drugu državu članicu EU-a ili privremeno borave u njoj (prekogranična prenosivost).

Od isteka prijelaznog razdoblja ta se obveza iz prava Unije više neće primjenjivati na pružatelje usluga internetskog sadržaja na plaćanje iz EU-a kad njihovi korisnici putuju u Ujedinjenu Kraljevinu.

Od isteka prijelaznog razdoblja ta se obveza neće primjenjivati ni na pružatelje usluga internetskog sadržaja na plaćanje iz Ujedinjene Kraljevine kad njihovi korisnici putuju u EU.

To znači da korisnici usluga internetskog sadržaja na plaćanje iz EU-a i iz Ujedinjene Kraljevine možda neće moći pristupiti uslugama internetskog sadržaja na koje su se pretplatili u EU-u odnosno u Ujedinjenoj Kraljevini kad putuju u Ujedinjenu Kraljevinu odnosno EU ili im pristup usluzi može biti ograničen (npr. pristup drugačijem katalogu).

---

¹⁵⁷ Više informacija dostupno je na sljedećoj povezničkoj stranici: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/roaming>.

¹⁵⁸ Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).

¹⁵⁹ Članci 14. i 15. Uredbe (EU) br. 531/2012.

¹⁶⁰ Više informacija dostupno je na sljedećoj povezničkoj stranici: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/cross-border-portability-online-content-services>.

¹⁶¹ Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu (SL L 168, 30.6.2017., str. 1.).

Prilog:

Spriječimo unošenje zaraznih bolesti životinja u EU!

Proizvodi životinjskog podrijetla mogu sadržavati uzročnike zaraznih bolesti.

Zbog rizika od unošenja bolesti u Europsku uniju (EU), uvedeni su strogi propisi za uvoz određenih proizvoda životinjskog podrijetla u EU-u. Ti se propisi ne primjenjuju na promet proizvoda životinjskog podrijetla između država članica EU-a ni na proizvode životinjskog podrijetla koji dolaze u malim količinama za osobnu uporabu iz Andore, Islanda, Lihtenštajna, Norveške, San Marina i Švicarske.

Svi proizvodi životinjskog podrijetla koji nisu u skladu s tim pravilima predaju se pri dolasku u EU radi službenog odlaganja. Neprijavljanje takvih proizvoda podliježe novčanoj kazni ili kaznenom pogonu.

Sljedeća roba smije se unositi u EU samo ako zajednička količina robe iz točaka 2., 3. i 5. ne prelazi ograničenje mase od 2 kg po osobi.

U slučaju robe koja potječe s Farskih Otoka ili Grenlanda zajednička količina robe iz točaka 1., 2., 3. i 5. ne smije prijeći ograničenje mase od 10 kg po osobi.

1. Manje količine mesa i mlijeka i njihovih proizvoda (osim mlijeka u prahu za dojenčad, hrane za dojenčad i posebne hrane koja se koristi zbog medicinskih razloga ili hrane za kućne ljubimce koja se koristi zbog zdravstvenih razloga)

U EU se smiju unijeti ili poslati osobne pošiljke mesa i mlijeka i njihovih proizvoda (osim mlijeka u prahu za dojenčad, hrane za dojenčad i posebne hrane ili posebne hrane za kućne ljubimce koja se koristi zbog medicinskih razloga) samo pod uvjetom da potječu s Farskih Otoka ili Grenlanda, a njihova masa ne prelazi 10 kg po osobi.

2. Mlijeko u prahu za dojenčad, hrana za dojenčad i posebna hrana ili posebna hrana za kućne ljubimce koja se koristi zbog medicinskih razloga

U EU se smiju unijeti ili poslati osobne pošiljke mlijeka u prahu za dojenčad, hranu za dojenčad i posebne hrane ili posebne hrane za kućne ljubimce koja se koristi zbog medicinskih razloga, samo pod uvjetom da:

— potječu s Farskih Otoka ili Grenlanda, a njihova zajednička količina ne prelazi ograničenje mase od 10 kg po osobi te da:

- (a) proizvod se ne mora hladiti prije potrošnje,
- (b) proizvod je unaprijed pakiran i nosi žig proizvođača, i
- (c) pakiranje nije oštećeno osim, ako se trenutačno koristi,

— takvi proizvodi potječu iz drugih zemalja (dakle ne s Farskih Otoka ni s Grenlanda), a njihova zajednička količina ne prelazi ograničenje mase od 2 kg po osobi, te da:

- (a) proizvod se ne mora hladiti prije potrošnje,
- (b) proizvod je unaprijed pakiran i nosi žig proizvođača, i

(c) pakiranje nije oštećeno osim, ako se trenutačno koristi.

3. Hrana za kućne ljubimce koja se koristi zbog zdravstvenih razloga

U EU se smiju unijeti ili poslati osobne pošiljke hrane za kućne ljubimce koja se koristi zbog zdravstvenih razloga, samo pod uvjetom da:

—potječu s Farskih Otoka ili Grenlanda, a njihova zajednička količina ne prelazi ograničenje mase od 10 kg po osobi te da:

- (a) proizvod se ne mora hladiti prije potrošnje,
- (b) proizvod je unaprijed pakiran i nosi žig proizvođača, i
- (c) pakiranje nije oštećeno osim, ako se trenutačno koristi,

—takvi proizvodi potječu iz drugih zemalja (dakle ne s Farskih Otoka ni s Grenlanda), a njihova zajednička količina ne prelazi ograničenje mase od 2 kg po osobi, te da:

- (a) proizvod se ne mora hladiti prije potrošnje,
- (b) proizvod je unaprijed pakiran i nosi žig proizvođača, i
- (c) pakiranje nije oštećeno osim, ako se trenutačno koristi.

4. Male količine ostalih proizvoda ribarstva za osobnu prehranu ljudi

U EU se smiju unijeti ili poslati osobne pošiljke proizvoda ribarstva (uključujući svježu, sušenu, kuhanu, osoljenu ili dimljenu ribu i određene ljuskare ili mekušce, kao što su kozice, rakovi, nežive dagnje i nežive kamenice), samo pod uvjetom da:

—svježe ribe su eviscerirane,

—masa proizvoda ribarstva ne prelazi 20 kg ili masu jedne ribe po osobi, ovisno koja je masa veća.

Te se zabrane ne primjenjuju na proizvode ribarstva koji potječu s Farskih Otoka ili Grenlanda.

5. Male količine ostalih proizvoda životinjskog podrijetla za osobnu prehranu ljudi

U EU se smiju unijeti ili poslati ostali proizvodi životinjskog podrijetla, kao što su med, žive kamenice, žive dagnje i puževi, samo pod uvjetom da:

—potječu s Farskih Otoka ili Grenlanda, a njihova zajednička količina ne prelazi ograničenje mase od 10 kg po osobi,

—potječu iz drugih zemalja (dakle ne s Farskih Otoka ni s Grenlanda), a njihova zajednička količina ne prelazi ograničenje mase od 2 kg po osobi. Napomena:

smijete unijeti ili poslati u EU male količine proizvoda životinjskog podrijetla iz nekoliko od prethodno navedenih pet kategorija (stavci 1.–5.) pod uvjetom da su u skladu s pravilima navedenima u svakom od odgovarajućih stavaka.

6. Veće količine proizvoda životinjskog podrijetla

U EU se smiju unijeti ili poslati veće količine proizvoda životinjskog podrijetla samo ako ispunjavaju zahtjeve za komercijalne pošiljke, što uključuje:

- predočenje certifikata, kako je utvrđeno u odgovarajućim službenim certifikatima EU-a,
- po prispijeću u EU, predočenje robe i ispravne dokumentacije graničnoj kontrolnoj postaji EU-a.

7. Izuzeti proizvodi

Od pravila navedenih u točkama od 1. do 6. izuzeti su sljedeći proizvodi:

- kruh, kolači, keksi, vafli i oblate, dvopek, tostirani kruh i slični prepečeni proizvodi s manje od 20 % prerađenih mlijecnih proizvoda i proizvoda od jaja i obrađeni kako je propisano u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki i. Odluke Komisije 2007/275/EZ¹⁶²,
  - čokolada i slastice (uključujući slatkiše) s manje od 50 % prerađenih mlijecnih proizvoda i proizvoda od jaja i obrađeni kako je propisano u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki i. Odluke 2007/275/EZ,
  - dodaci hrani pakirani za krajnjeg potrošača koji sadržavaju manje količine (ukupno manje od 20 %) prerađenih proizvoda životinjskog podrijetla (uključujući glukozamin, kondroitin ili kitosan ili kondroitin i kitosan zajedno) osim mesnih proizvoda,
  - masline punjene ribom,
  - tjestenine i rezanci koji nisu miješani niti punjeni mesnim proizvodima s manje od 50 % prerađenih mlijecnih proizvoda i proizvoda od jaja i obrađeni kako je propisano u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki i. Odluke 2007/275/EZ,
  - koncentrati juhe i poboljšivači okusa pakirani za krajnjeg potrošača s manje od 50 % ribljih ulja, praha ili ekstrakata i obrađeni kako je propisano u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki i. Odluke 2007/275/EZ.
-

¹⁶² Odluka Komisije 2007/275/EZ od 17. travnja 2007. o popisu životinja i proizvoda koji podliježu kontroli na graničnim inspekcijskim postajama na temelju direktiva Vijeća 91/496/EEZ i 97/78/EZ (SL L 116, 4.5.2007., str. 9.).